

Många grönsaker kan sås direkt på friland. Andra kräver att man förodlar dem inomhus först så att de har lite försprång för att de ska hinna bli klara under odlingssäsongen. Man kan också förodla grönsaker som skulle kunna ha såtts på friland, bara för att få en tidigare skörd eller för att hinna ogräsharva /-rensa ett par extra gånger. Att sätta ut färdiga plantor i ett helt nyrensat land ger dem ett bra försprång och man slipper småpillande med att leta efter grönsaksraden i högt ogräs.

Såjord

Jorden man sår i ska inte vara alltför näringsrik, den bör ha en hög mullhalt och inte vara full av ogräsfrö och sten. Att gräva upp jord ute ifrån backen är inte alltid så lyckat. Bättre då att ta fjolårets jord ur odlingsbänkarna i växthusen, som förhoppningsvis är ogräsfri och ganska näringsfattig efter en säsongsodling. Man kan också ta rejält brunnen och gammal kompost eller den mull som kan finnas på ytan eller vid sidan av gödselstacken. Den blandas med sand i en stor skottkärra så att man får en bra struktur på såjorden.

Om man köper jord i säck bör man välja särskild såjord/kaktusjord. Det kan vara nödvändigt att köpa jord tidigt på året när all tillgänglig jord på gården är frusen. En annan fördel med köpejord är att den är steriliserad med ånga så att man slipper både ogräsfrö och insekter som kläcks.

Såådor

Smidigast är såådor av plast och man kan få tag i passande varianter billigt eller gratis med lite fantasi. Brödbackar duger bra om man lägger en tidning i botten. Det går också att köpa riktiga såådor begagnat från nedlagda plantskolor etc. Den gröna varianten i tunn plast brukar kosta runt 5:- men håller inte så länge. De grå eller svarta såådorna i tjock hårdplast brukar kosta 10-20:-/st, men håller länge.

Man kan också använda pluggbrätten, t ex från

jordgubbsodlingar. Fördelen med är att det är lätt att dra ur plantorna ur de koniska hålen utan att skada rötterna. En nackdel är att man är bunden till ett visst plantavstånd och kan inte "bredså" fröna. En annan nackdel är att jordmängden är mindre och plantan torkar

snabbt ut om man inte har brättet stående på någon slags bevattningsbädd, så den kan suga vätska underifrån.

Sådd

Sådden går förslagsvis till så att man fyller en sålåda med jord och plattar till med en plankbit som man satt ett handtag på. Därefter lägger eller strör man ut fröna på den släta ytan. Är det plantor som man har få av och snabbt blir rätt stora (gurk-släktet, tomater osv) kan man lägga ut fröna ett och ett i t ex 4 x 6 rader. Andra växter som t ex lök och kål är enklast att bara strö ut och försöka få det så jämt som möjligt. En riktlinje kan vara 3 cm mellan varje kålfrö och två cm mellan varje lökfrö. Majs kan gärna få 5 cm. Men det är inte så jättenoga.

Sedan smular man över ett tunt lager fin jord och plattar till lite igen. En riktlinje är att fröet inte ska ligga djupare än 3(?) x sin egen höjd. Vattna försiktigt så att inte fröna rinner iväg.

Därefter vill många fröer ha lite värme för att gro. Har man kalla nätter i en dragig torpstuga är det bra om man kan ställa in sålådorna i badrummet eller något annat litet rum som man kan ha värme i. Ljus är inte tvunget, såvida det inte handlar om särskilda ljusgroende frön.

Så snart fröna grott måste de snabbt få ljus för att inte dra iväg och bli gängliga. Värme gör att de växer bättre, men det får inte bli mer värme än man har ljus till. Vi vill ju ha knubbiga och kraftiga plantor. Så snart vädret tillåter kan man bära ut sålådorna utomhus eller till ett växthus. Tänk dock på att ta in dem på natten.

Omskolning

dsfsd

Belysning

De små plantorna måste som sagt få ordentligt med ljus i förhållande till värme för att inte dra iväg och blir för långa och taniga. Lysrör rekommenderas. Det behöver inte vara några särskilda "växt-lysrör", vanliga går bra men det måste vara många och starka, 36w-varianten. Ofta kan man få eller köpa armaturer billigt begagnad från nedlagda växthus, industrier, kontor etc.

För att inte förodingen ska ta upp allt för mycket av boytan kan man odla på höjden i en "förodingshylla". Man bygger eller tar en befintlig hylla där man skruvar fast lysrörsarmaturen i "taket" på hyllplanet ovanför sålådan.

Här är en hembyggd variant med plats för 20 mindre sålådor:

Bevattning

Sådd i varmväxthus och varmbänk

Såkalender

Tomat: Ska de färdiga plantorna stå i ett frostfritt växthus kan man så inomhus redan i mitten av februari. Till ett kallväxthus eller friland är början av april fram till början av maj lagom beroende på vart man bor.

Kål:

Purjolök: